

kunne blive omgaaede, men desuagtet er der dog Ingen, som for Diebliffet tænker paa at ville have disse Bestemmelser hævede.

Madvig: Jeg føler mig halvveis selv forundret over, at jeg tager Ordet i denne Sag og i dette Diebliff, og jeg skulde maaskee heller ikke have gjort det, hvis Noget af dem, hvis Livsforhold nærmere maae have ført dem til Erfaringer og Indsigt med Hensyn til Gjenstanden for nærværende Lovforslag, havde gjort det. Men, da jeg, efter hvad jeg har seet og hørt af Dplysninger og Beviser, der have kunnet virke paa mig i denne Sag, har ifinde at stemme for Udvalgets flegteitals Forslag, saa troer jeg dog med nogle Ord at burde sige, hvorfor jeg vil gjøre det. — Jeg skal da for det Første bemærke, at det er en meget uheldig Stilling, hvori vi befinde os ved Behandlingen af denne Sag, der vedrører et lille Punkt af Lovgivningen om Fæstegodsset, idet der samtidigt paa et andet Sted forhandles om et Lovforslag, som gaaer ud paa at fjerne hele Fæstevæsenet. Det vilde dog i mange Maader være ønskeligt, hvis nærværende Lovforslags Afgjørelse, kunde hvile, indtil man fik at vide, hvorledes hiint andet Lovforslags Skæbne vil blive. (Krieger: Nei; maa jeg bede om Ordet!) Det vilde jeg ialfald ansee for at være det Rigtigste; men det ærede Medlem kan jo have en anden Mening derom. Jeg anseer det for meget uheldigt nu at træffe Bestemmelser om et Punkt som det heromhandlede, om hvilket det, hvis vi faae en almindelig Fæsteafsløsningslov, vil være overflødigt at tage Bestemmelser, idet hele Fundamentet da vil være forandret. Jeg skal dog imidlertid slet ikke nu indlade mig paa at udtale nogen Mening om, hvilken Skæbne det omtalte i det andet Thing forhandlede Lovforslag vil faae; jeg skal noies med derom at sige, at jeg for mit Bedkommende vilde ønske hele Fæsteforholdet afløst, men at jeg paa den anden Side erkjender de overordentlig store Banffeligheder, som det har at faae dette Forhold løst paa en reifærdig og billig Maade ved en Tvangslov, og at jeg derfor selv ikke er overbevist om, at det vil lykkes, eller at jeg vil komme i det Tilfælde

at kunne give min Stemme for en Fæsteafsløsningslov; der er større Sandfynlighed for det Modsatte.

Men hvorledes er dernæst Stillingen særlig med Hensyn til den foreliggende Sag? Der er her Spørgsmaal om at træffe nærmere Bestemmelser angaaende et særligt Contractforhold, der kun er indført i sin Tid som en Modification i Fæstelovgivningen eller er fremkommen som en lille Sidegreen af eller rettere, kunde jeg næsten sige, som en lille Dvift paa den almindelige Fæstelovning og paa det almindelige Fæstevæsen. Der er fremdeles Spørgsmaal om at træffe nærmere Bestemmelser om en Benyttelsesform med Hensyn til Fæstegodsset, som i over 70 Aar har ligget brakt og ubenyttet, idet Metten til at bortforpagte paa 50 Aar først i de senere Aar er bleven benyttet i et noget større Omfang. Jeg ved meget vel, at der har været en enkelt Godseier, som ogsaa tidligere har benyttet denne Brugsmaade, og jeg vil slet ikke udtale nogen Dom om dens Benyttelse eller dens Skkebenyttelse; jeg troer, at de, der have benyttet den, have benyttet den i en velvillig Hensigt. Men medens, hvis jeg ikke feiler meget, der indtil for saa Aar siden kun var en enkelt sjællandsk Godseier, der i noget større Omfang benyttede denne Brugsmaade, saa er den derimod nu kommen frem i et meget større Omfang, og hvad er Grunden til, at den er kommen frem? Den er kommen frem i et større Omfang, idet Enkelte — jeg siger ikke: Mange, fordi Erfaringen tværtimod har viist at de fleste danske Godseiere endnu ikke benytte den, men snarere søge at arbejde hen til Fæstegodssets Overgang til Selveiendom ved privat Dvereenkomst —, idet altsaa Enkelte have ladet den træde istedetfor det nu noget odieuse eller dog ikke vel ansete og tillige noget byrdefulde Fæsteforhold. Hvorledes er denne Brugsmaade derhos bleven benyttet? Ja, af Mange maaskee rigtig, men, at der er skeet Misbrug af den, derom vidner jo dog selv Lovforslaget, idet det gaaer ud fra den Forudsætning, at der nu, da saadanne Forpagtninger paa 50 Aar ere komne i Brug og Mode, trænges til omhyggeligere Bestemmelser, forat de ikke skulle blive misbrugte. Dette er